

Statwi ta' San Ĝużepp meqjuma fil-Knejjes Maltin u Ghawdexin

Is-Sur Matthew Cassar

Minn din il-ħargħ ta' din is-sena ġejt mitlub mill-bord editorjali biex nibda nagħti ftit tagħrif dwar l-istatwi proċessjonali ta' San Ĝużepp, li tagħhom issir festa titulari jew sekondarja, li jinsabu fil-knejjes Maltin u Ghawdexin. Dan bil-ghan li bhala Ĝużeppini nitpaxxew bil-ġmiel artistiku li diversi artisti Maltin u barranin ħallew minquxa f'dawn id-diversi statwi li jinsabu mxerrdin ma' Malta u Ghawdex. Illimitajna ruħna għal dawn l-istatwi, għax ma nkunx esaġert jekk ngħid li ma ssib l-ebda knisja fil-gżejjjer tagħna li fiha ma ssibx l-immaġini tal-Patrijarka Missierna San Ĝużepp, u li kieku kellna nitkellmu dwarhom, ma nispicċaw qatt.

L-Istatwa ta' San Ĝużepp ġewwa Hal Kirkop

L-istatwa tal-Patrijarka San Ĝużepp taf il-bidu tagħha lill-kappillan Dun Ĝużepp Barbara. Dan wara li waqqaf il-fratellanza ta' San Ĝużepp fl-1878 intebah li issa kienet inħasset il-ħtiegħa li din l-istess fratellanza jkollha l-istatwa artistika tagħha. Kien propju s-Sur Giuseppe Agius, mill-Furjana, li kien mizżewweġ Hal Kirkop, li kien il-benefattur ta' din l-istatwa b'ringrażżjament għall-wiegħda li qala' ta' San Ĝużepp. Din l-istatwa kienet oriġinarjament destinata għall-Furjana, peress li hu kien Furjaniż, iżda l-mara tiegħu kkvinċietu biex jirregħalha lill-Fratellanza tar-raħhal minn fejn kienet, Hal Kirkop.

Din l-istatwa li kienet maħduma mill-ġibs u l-kartapestha ġewwa Franzia, b'kollo swiet 25 lira sterlina u waslet ġewwa Hal Kirkop fis-sena 1884. Tassejja li wieħed hawn isemmi li kif kienet lesta din l-istatwa, beda x-xogħol fuq il-pedistall u l-bradella tal-vara. Id-disinn tal-pedistall kien ta' Dun Ĝużepp Barbara D.D. Ix-xogħol fuq dan il-pedistall sar mill-bravu Giovanni Farrugia, iben l-iskultur Żejtuni, Xandru Farrugia, u ġie ndurat minn Salvatore Filani. Wara l-festa tas-sena 1949, l-induratur Lorenzo Gatt beda mill-ġdid xogħol ta' induratura fuq din l-istatwa li reġgħet lura Hal Kirkop fl-1950. Kien hawn li nhass il-bżonn li ssirilha bradella ġidha. Propju fis-27 ta' April tal-1975 waslet il-bradella l-ġidha maħduma mis-Sur Ĝużeppi Galea, filwaqt li l-iskultura saret mis-Sur Salvu Bugeja.

Fl-1984, l-ewwel centinarju minn meta waslet din l-istatwa ġewwa Hal Kirkop, sar ir-restawr u l-induratura mill-ġdid ta' din l-istatwa. Is-Sur Horace Farrugia tal-Imdina kien inkarigat minn dan ix-xogħol. Is-Sur Dennis Bennet ha ħsieb ix-xogħol fuq il-baži tal-istatwa.

L-artist magħruf Għawdexi, is-Sur Michael Camilleri Cauchi, ha ħsieb iż-żeġebgħa u l-karnaġġjon. Fl-1 ta' Lulju 1984, il-Koppini laqqi lura din l-istatwa ġewwa Hal Kirkop. Mal-wasla tal-istatwa, Patri Adrijan J. Cachia O.F.M., tela' fuq il-bradella u libbes par sandli tad-deheb lil San Ĝużepp u lil Gesù Bambin u bierek mill-ġdid din l-istatwa.

F'Settembru tal-2004, is-Sur Michael Camilleri Cauchi u ibnu Adonai, ingħataw l-inkarigu li jnaddfu l-karnaġġjon tagħha biex b'hekk ikun ikkonservat l-istat meravaljuż ta' din l-istatwa.

Sena oħra li tibqa' minquxa f'qalb il-Koppini kienet is-sena 2009 meta kien iċċelebrat il-125 anniversarju mill-wasla tagħha. Fil-Festa Liturgika ta' San Ĝużepp, fid-19 ta' Marzu, sar pellegrinagħ b'din l-istatwa għażiż u devota, li għadu minqux fil-memorja ta' kull Koppin sal-ġurnata tal-lum. Għal dan l-anniversarju sar ukoll pedestall ġdid, li fil-fehma tiegħi hu wieħed mill-isbaħ pedestalli li nsibu fil-gżejjer tagħna.

Nistqarr li għalija din hi waħda mill-isbaħ statwi fil-gżejjer Maltin, u kien għalhekk li għażiżli li nibda b'dan it-tagħrif dwarha. Il-ħlewwa u l-grazzja li jirradjaw minn wiċċi il-Glorjuż Patriarka Missierna San Ĝużepp ifakkruni bis-shiħ fil-ġmiel tal-qdusija ta' dan il-qaddis hekk singolari.

F'din l-istatwa naraw lil San Ĝużepp pjuttost żagħżugħ, xi ħaġa tassew rari meta naraw statwi jew pitturi ta' dan il-qaddis.

B'danakollu rrid nistqarr li ma rrid li nnaqqas xejn mill-mertu tal-artisti l-oħrajn li naqq Xu l-istatwi tal-Patriarka Missierna San Ĝużepp li dwarhom nissokta nitkellem fil-ħargiet tas-snini li ġejjin.

Ritratt bil-kortesija ta' Mark Micallef